

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Т.А. Пушкар, В.Г. Федорова

**ПРОГРАМА І РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА»**

(для слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста,
спеціальності 7.050107 – «Економіка підприємства»)

Харків – ХНАМГ – 2010

Програма і робоча програма навчальної дисципліни «**Управління потенціалом підприємства**» (для слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста, спеціальності 7.050107 – «Економіка підприємства») / Харк. нац. акад. міськ. госп-ва, уклад.: Т.А.Пушкар, В.Г.Федорова – Х.: ХНАМГ, 2010. – 27 с.

Укладачі: Пушкар Т.А.
Федорова В.Г.

Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу і узгоджена з орієнтовною структурою змісту навчальної дисципліни, рекомендованою Європейською Кредитно-Трансферною Системою (ECTS).

Рекомендована для студентів економічних спеціальностей.

Рецензенти: доцент, к.е.н. Полозова Т.В., доцент кафедри «Економічна кібернетика» Харківського національного університету радіоелектроніки;
доцент, к.е.н. Склярук Н.І., доцент кафедри «Економіка підприємств міського господарства» Харківської національної академії міського господарства.

Затверджено на засіданні кафедри економіки підприємств міського господарства, протокол № 3 від 03.11.2009 р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
1.1. Мета, предмет та місце дисципліни.....	6
1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни.....	7
1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги.....	8
1.4. Рекомендована основна навчальна література.....	9
1.5. Анотація програми навчальної дисципліни.....	10
2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	12
2.1. Структура навчальної дисципліни.....	12
2.2. Тематичний план навчальної дисципліни.....	12
2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента.....	17
2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента.....	19
2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту.....	21
2.6. Методи та критерії оцінювання знань.....	21
2.7. Інформаційно-методичне забезпечення.....	24

ВСТУП

В умовах ринку першочерговим завданням керівництва підприємства стає формування, оцінка і управління поточними та перспективними можливостями підприємства, тобто його потенціалом з метою росту ефективності функціонування та забезпечення конкурентоспроможності підприємства.

Навчальна дисципліна «Управління потенціалом підприємства» — це поєднання вітчизняного й зарубіжного досвіду вартісного обґрунтування господарських рішень, з урахуванням внутрішніх компетенцій та зовнішніх можливостей підприємства. Вона є нормативною в плані підготовки бакалавра з економіки та підприємництва. Доцільність вивчення матеріалу цієї дисципліни визначається тим, що розвиток ринку вимагає істотних перетворень у системі підготовки кадрів для роботи в сучасних організаціях. Управління та використання потенціалу підприємства, його розвиток та оцінка потребують теоретичних знань та практичних навичок щодо формування потенціалу підприємства та його структурних складових, а також знань про закономірності, принципи і особливості формування, розвиток та конкурентоспроможність потенціалу сучасних підприємств як збалансованого інтегрованого утворення, методології й прикладного інструментарію оцінки його ринкової вартості, а також адаптування потенціалу підприємства до змін у зовнішньому середовищі і подолання можливих перешкоджань його розвитку.

Основною задачею викладання дисципліни є забезпечення студентів економічними знаннями, що сприяють комплексному розумінню процесів, що відбуваються в Україні, що впливають на діяльність вітчизняних підприємств, що допомагає підготовці студентів до майбутньої самостійної діяльності. Таким чином, вивчення даної дисципліни формує в майбутніх фахівців систему поглядів і знань, що згодом допоможуть їм у вивченні різних економічних процесів.

Головними завданнями викладання дисципліни «Управління потенціалом підприємства» є:

- надання студентам основних положень із основ потенціалу підприємств

тва та його складових;

- вироблення у студентів практичних умінь та навичок щодо оцінки ринкової вартості потенціалу підприємств;
- сприяння дослідницькій діяльності, розвитку відповідальності у студентів-майбутніх фахівців стосовно прийняття самостійних рішень по проблемах формування й оцінювання потенціалу підприємств.

Приєднання України до Болонського процесу передбачає впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), яка є українським варіантом ECTS. Програма побудована за вимогами кредитно-модульної системи організації навчального процесу.

Програма навчальної дисципліни розроблена на основі:

Освітньо-кваліфікаційна характеристика спеціаліста спеціальності 7.050107 «Економіка підприємства» (галузевий стандарт вищої освіти, 2004 р.);

Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра, спеціаліста і магістра напрямку 0305 – „Економіка і підприємництво” (галузевий стандарт вищої освіти, 2008 р.);

Навчальний план підготовки спеціаліста за спеціальностями 6.030504 «Економіка підприємства» напрямку підготовки 0305 „Економіка та підприємництво”, 2008 р.).

Програма ухвалена кафедрою економіки підприємств міського господарства, протокол № 1 від 03.09.2009 р. та Вченою радою факультету Післядипломної освіти та заочного навчання (протокол № 1 від 4 вересня 2009 р.).

1. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1.1. Мета, предмет та місце дисципліни

Мета вивчення: формування системи теоретичних і прикладних знань про методи і процеси управління формуванням, функціонуванням і розвитком потенціалу підприємства як збалансованої соціально - економічної системи.

Предмет дисципліни: методи й процеси управління потенціалом підприємства.

Завдання вивчення: новітні методи і засоби формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання, результативності використання за сучасними соціально - економічними критеріями, обґрунтувати й використовувати механізми запобігання кризі та антикризового управління суб'єктами господарювання.

Таблиця 1.1 - Місце дисципліни в структурно-логічній схемі підготовки фахівця

Дисципліни, що передують вивченню даної дисципліни	Дисципліни, вивчення яких спирається на дану дисципліну
1) економіка підприємства; 2) стратегічне управління; 3) проектний аналіз; 4) планування діяльності підприємства; 5) потенціал підприємства: формування і оцінювання.	1) економічна діагностика; 2) управління проектами; 3) дипломне проектування.

1.2. Інформаційний обсяг (зміст) дисципліни

Модуль 1. УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА (3/108)
(назва модулю) (кількість кредитів/годин)

Змістові модулі (ЗМ):

ЗМ 1.1. Економічні аспекти управління потенціалом підприємства (1,0 / 36)
(назва змістового модулю) (кількість кредитів/годин)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства.
2. Оптимізація структури потенціалу підприємства.
3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями.
4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами.

ЗМ 1.2. Теоретичні засади управління складовими потенціалом підприємства (2,0 / 72)
(назва змістового модулю) (кількість кредитів/годин)

Обов'язкові укрупнені навчальні елементи

1. Управління матеріально – технічним потенціалом підприємства.
2. Система управління використанням і формуванням трудового потенціалу підприємства.
3. Управління конкурентоспроможністю потенціалом підприємства.
4. Система антикризового управління потенціалом підприємства.
5. Механізми та протидії кризовим процесам.
6. Управління результативністю використання потенціалу підприємства.
7. Проектування систем управління потенціалом підприємства.
8. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства.
9. Організаційно – економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства.

1.3. Освітньо-кваліфікаційні вимоги

Вміння та знання (за рівнями сформованості)	Сфери діяльності (виробнича, соціально-виробнича, соціально-побутова)	Функції діяльності у виробничій сфері (проектувальна, організаційна, управлінська, виконавська, технічна, інші)
<p>Репродуктивний рівень: Відрізнити потенціал від ресурсів і резервів, характеризувати його складові, процес формування, оцінювання, ураховувати основні специфічні риси окремих об'єктів під час оцінки, чітко знати сфери застосування отриманих результатів оцінки та резервів.</p>	Виробнича, соціально-виробнича	Виконавська
<p>Алгоритмічний рівень: Формувати й обробляти необхідну інформаційну базу щодо оцінки потенціалу підприємства та оцінки його конкурентоспроможності, проводити оцінку потенціалу різними методами (витратним, порівняльним, ринковим), формувати перелік основних переваг і проблем, що потребують вирішення.</p>	Виробнича, соціально-виробнича	Виконавська, управлінська
<p>Евристичний рівень: На основі аналізу економічної ситуації на підприємстві та оцінки його потенціалу, визначати напрямки його розвитку, оптимальну стратегію підприємства; на основі визначених резервів планувати шляхи їх реалізації та оцінювати ефективність від впровадження; прогнозувати майбутню вартість потенціалу підприємства.</p>	Виробнича, соціально-виробнича	Управлінська

1.4. Рекомендована основна навчальна література

1. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: навч. посібник / Н.С. Краснокутська. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 352 с.
2. Оценка бизнеса: учебник / Под ред. А.Г. Грязновой, М.А. Федотовой. – 2-е изд., перераб и доп. – М.: Финансы и статистика, 2007. – 736 с.
3. Федонін О.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка: навч. посібник / О.С. Федонін, І.М. Рєпіна, О.І. Олексюк – К.:КНЕУ, 2004. – 316 с.
4. Азоев Г.Л. Конкуренция: анализ, стратегия, практика. – М.: Центр экономики и маркетинга, 1996. – 208 с.
5. Азоев Г.Л., Челенков А.П. Конкурентні переваги фірми. – М.: 2000. - 459 с.
6. Ансофф И. Стратегическое управление / Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с.
7. Архипов В.М. Проектирование производственного потенциала объединений (теоретические аспекты). – Л.: Изд. ЛГУ, 1994. – 89 с.
8. Воронкова А.Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация. – Луганск: Изд-во Восточно-украинского национального университета, 2000. – 316 с.
9. Дойль П. Маркетинг – менеджмент и стратегии. 3-е издание / Пер. с англ. под ред. Ю.Н. Каптуревского. – СПб.: Питер, 2002. – 544 с.
10. Должанський І.З., Загорна Т.О., Удалих О.О. Управління потенціалом підприємства. – К., 2006.
11. Конкурентоспособность предприятия: оценка, диагностика, стратегия. Научное издание / Колл. Автор. – Х.: Изд-во ХНЭУ, 2004. – 256 с.
12. Лапин Е.В. Оценка экономического потенциала предприятия: Монография. – Сумы: ИТД «Университетская книга», 2004. – 360 с.
13. Менеджмент: Учебник для вузов / М.М. Максимцов, А.В. Игнатьева, М.А. Комаров и др.; Под ред. М.М. Максимцова, А.В. Игнатьевой. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1998. – С. 55-57.

14. Портер М. Международная конкуренция. – Международные отношения, 1993. – 896 с.
15. Ревуцкий Л.Д. Потенциал и стоимость предприятия. – М.: Перспектива, 1997.
16. Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой /Под ред. Градова А.П., Кузина Б.И. — Спб : Спецлитература, 1996. – 459 с.
17. Титов А.Б. Маркетинг и управление инновациями. – СПб.: Питер, 2001. – 240 с.
18. –Фатхутдинов Р. А. Стратегический менеджмент: Учебник для вузов. М.:ЗАТ «Бизнес-школа» Интел-синтез, 1998. –359 с.
19. Шевченко Д.К. Проблемы эффективности использования потенциала. – Владивосток: Изд. Дальневосток. Ун-т, 1994.
20. Юданов А.Ю. Конкуренция: теория и практика. —М.: Акалис, 1998. –384 с
21. Мир управления проектами. Перевод с англ. / Под ред. Х.Решке, Х.Шеме. – М: Аланс,1993.
22. Проектний аналіз: Навч. посібник / Гол. ред. Москвін С. – К.: Лібра, 1999. – 366 с.
23. Управление проектами / Н.И. Ильин и др. – М.: РАО «Газпром», 1996. – 610 с.
24. Управление проектами / Под ред. В.Д.Шапиро. – М.: Два-три, 1996. – 610 с.
25. Управление проектами: Толк. Англо-рус. справочник / Под ред. проф. В.Д.Шапиро. – М.: Изд-во «Высшая школа», 2000. – 379 с.

1.5. Анотація програми навчальної дисципліни

УПРАВЛІННЯ ПОТЕНЦІАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА

(назва дисципліни)

Мета вивчення: формування системи теоретичних і прикладних знань про методи і процеси управління формуванням, функціонуванням і розвитком потенціалу підприємства як збалансованої соціально - економічної системи.

Завдання: знати новітні методи і засоби формування потенціалу підприємства, забезпечення його конкурентоспроможності в сучасних умовах господарювання, результативності використання за сучасними соціально - економіч-

ними критеріями, обґрунтувати й використовувати механізми запобігання кризі та антикризового управління суб'єктами господарювання.

Змістові модулі: економічні аспекти управління потенціалом підприємств; теоретичні засади управління складовими потенціалу підприємства.

УПРАВЛЕНИЕ ПОТЕНЦИАЛОМ ПРЕДПРИЯТИЯ

(название дисциплины)

Цель изучения: формирование системы теоретических и прикладных знаний о методах и процессах управления формированием, функционированием и развитием потенциала предприятия, как сбалансированной социально - экономической системы.

Задание: знать новейшие методы и средства формирования потенциала предприятия, обеспечения его конкурентоспособности, в современных условиях ведения хозяйства, результативности использования, за современными социально - экономическими критериями, обосновывать и использовать механизмы предотвращения кризиса и антикризисного управления субъектами ведения хозяйства.

Смысловые модули: экономические аспекты управления потенциалом предприятий; теоретические принципы управления составляющими потенциала предприятия.

MANAGEMENT POTENTIAL OF ENTERPRISE

(name of discipline)

Purpose of study: forming of the system of theoretical and applied knowledges about methods and processes of management forming, functioning and development of potential of enterprise, as balanced socially - economic system.

Task: to know the newest methods and facilities of forming of potential of enterprise, providing of his competitiveness, in the modern terms of manage, effectiveness of the use, after modern socially - by economic criteria, to ground and use the mechanisms of prevention of crisis and антикризисного management the subjects of manage.

Semantic modules: economic aspects of management potential of enterprises; theoretical principles of management the constituents of potential of enterprise.

2. РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Структура навчальної дисципліни

Друга вища освіта

Призначення: підготовка спеціалістів	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів, відповідних ECTS – 3 Модулів – 1, КР Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин – 108 КР	Спеціальності: 7.050107 – «Економіка підприємства» Освітньо-кваліфікаційний рівень: Спеціаліст	Нормативна Рік підготовки: 2-й Семестр: 5-й Лекції – 8 год. Практичні – 4 год. Самостійна робота – 96 год. Вид підсумкового контролю - іспит

Примітка: співвідношення кількості годин аудиторних занять і самостійної роботи становить 10% до 90%.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних, практичних. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час практичних занять. Також велике значення в процесі вивчення і закріплення знань має самостійна робота студентів. Усі ці види занять розроблені відповідно до положень Болонської декларації.

2.2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тематичний план дисципліни «Управління потенціалом підприємства» складається з чотирьох змістових модулів, кожен з яких поєднує в собі відносно окремий самостійний блок дисципліни, який логічно пов'язує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом і взаємозв'язками.

Навчальний процес здійснюється в таких формах: лекційні, практичні заняття, консультації, самостійна робота студента.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Змістовий модуль 1. Економічна природа управління потенціалом підприємства

Тема 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства

Потенціал підприємства. Технічні, технологічні, кадрові, просторові, інформаційні та фінансові ресурси. Функції управління потенціалом підприємства. Різновиди управління. Стратегічне та тактичне управління. Стратегія бізнесу. Оцінка нестабільності. Управління на основі контролю. Управління шляхом ранжування стратегічних задач. Управління методом екстраполяції. Управління за слабкими сигналами. Системи управління потенціалом. Організація управління. Організація апарату управління. Лінійна структура. Лінійно - функціональна структура. Дивізійна структура управління. Матрична структура. Принципи управління потенціалом.

Тема 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства

Структура і функції потенціалу підприємства. Методи структуризації. Підсистеми підприємства. Моделі структури ринкового потенціалу. Інтегральні показники використання ресурсів потенціалу. Етапи оцінки перспектив розвитку. Визначення параметрів моделі оптимізації.

Вектор розвитку потенціалу підприємства.

Тема 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями

Оцінка вартості. Максимізація вартості як ціль управління потенціалом підприємства. Показники довгострокової перспективи. Рентабельність інвестицій підприємства. Управління вартістю. Вибір стратегій. Планування та формування бюджетів. Системи заохочування. Системи оцінки досягнення результатів. Структура управлінського звіту. Умови досконалого управління вартістю. Ключові фактори вартості. Фактори вартості різних рівнів. Структура ланцюга цінностей підприємства. Цільові нормативи.

Тема 4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами

Інформація. Зовнішнє середовище. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища. Рівні організації середовища діяльності. Елементи середовища. Інформаційні індикатори. Система моніторингу. Контроль ефективності управлінських рішень. Значимість інформації. Автоматизація управління потенціалом. Інформаційні технології. CASE - аналіз. Стандартні прикладні програми в управлінні підприємством.

Змістовий модуль 2. Теоретичні засади управління потенціалом підприємства

Тема 5. Управління матеріально - технічним потенціалом підприємства

Техніко - технологічний потенціал (ТТП). Складові техніко - технологічного потенціалу. Ціль управління ТТП. Задачі управління. Загальні потреби в прирості технічних і технологічних ресурсів. План розвитку матеріально - технічної бази. Обґрунтування ремонтної політики. Раціоналізація управління основними фондами підприємства. Управління матеріалоспоживанням. Методи управління запасами. Система з фіксованими обсягами замовлення. Система "Канбан".

Оцінка ефективності управління матеріальними потоками. Товарообіг. Швидкість товарообігу. Питома вага запасів в обігу. Характеристика дисципліни постачання.

Тема 6. Система управління використанням і формуванням трудового потенціалу

Соціально - трудова система підприємства. Трудовий колектив. Соціально - трудове середовище. Соціальна структура організації. Функціонально - виробнича структура підприємства. Соціально - трудові відносини. Трудові конфлікти. Рольові протиріччя. Відповідальність і повноваження. Моделі вирішення трудового конфлікту. Соціальний розвиток колективу.

Тема 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалом підприємства

Конкуренція. Конкурентні переваги. Конкурентоспроможність підприємства. Конкурентоспроможність продукції. Оцінка конкурентоспроможності продукції. Евристичні, кваліметричні і інтегральні методи оцінки конкурентоспроможності. Система забезпечення конкурентоспроможності. Методика оцінки конкурентоспроможності підприємства. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності.

Тема 8. Система антикризового управління потенціалом підприємства

Функціонування системи. Розвиток системи. Криза. Передумови кризи. Можливі наслідки криз. Класифікація криз. Характеристика впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на кризовий стан підприємства. Ознаки кризового стану. Антикризове управління. Принципи антикризового управління. Життєвий цикл організації. Функції антикризового управління. Стратегія антикризового управління. Критерії прийняття рішень в антикризовому управлінні. Інструменти антикризового управління. Фактори, що контролюються в антикризовому менеджменту. Види антикризових управлінських рішень. Оцінка ступеню необхідних змін.

Тема 9. Механізми та протидії кризовим процесам

Діагностика. Цикл управлінського консультування. Діагностичні методи у визначенні причин кризового стану. Система показників для діагностики банкрутства підприємства. Експрес - діагностика фінансового стану. Фінансова стійкість функціонування підприємства. Експертна система. Сфери застосування експертних систем. Структура експертної системи. Прототип експертної системи. Дерево цілей підвищення рентабельності підприємства. Етапи розробки системи експертної діагностики конкурентного статусу підприємства.

Тема 10. Управління результативністю використання потенціалу підприємства

Основні елементи організаційного потенціалу. Основні параметри організаційних процесів.

Структурні механізми. Механізми корпоративного планування. Методи управління в процесі формування організаційного потенціалу. Фактори інтенсифікації процесів управління. Мотивація праці і мотивація господарювання. Модель мотивації в рамках системного підходу.

Тема 11. Проектування систем управління потенціалом підприємства

Організаційна структура. Оптимізація структури управління. Критерії оцінки організаційної структури. Інтегральна структура управління. Функціональна структура управління. Продуктова структура управління. Проблемно - цільова структура управління.

Тема 12. Особливості інноваційного відтворювання потенціалу підприємства

Інноваційне управління. Фактори інноваційного розвитку. Моделі вибору інноваційних стратегій.

Матриця "продукція - ринок". Критерії вибору інноваційних стратегій. Види інновацій, що необхідні для реалізації стратегії підприємства. Інноваційний менеджмент. Реінжиніринг. Система збалансованих показників. Формування системи розвитку підприємства. Двоетапна модель "ранні - пізні новатори". Модель провідного користувача.

Тема 13. Організаційно - економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства

Інвестиційні ресурси. Інвестиційна політика. Показники ефективності інвестиційної діяльності.

Механізм забезпечення економічної безпеки. Соціально - економічні показники розвитку регіону. Економічна безпека регіону. Моніторинг економічної безпеки регіону. Функціональна складова економічної безпеки підприємства. Стан корпоративних ресурсів і можливостей бізнесу.

Адаптивна реакція. Реструктуризація підприємства. Санація підприємства. Перепрофілювання підприємства.

2.3. Розподіл часу за модулями і змістовими модулями та форми навчальної роботи студента

Таблиця 2.1- Розподіл часу за модулями і змістовими модулями
(друга вища освіта)

Модулі (семестри) та змістові модулі	Всього, кредит /годин	Форми навчальної роботи			
		Лекц.	Сем., пр.	Лаб.	СРС
Модуль 1	3/108	8	4	-	96
ЗМ 1.1. Економічна сутність управління потенціалом підприємства	1/36	4	2	-	46
ЗМ 1.2. Теоретичні засади управління потенціалом підприємства	2/72	4	2	-	50

Таблиця 2.2 - Лекційний курс (друга вища освіта)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7.050107 ЕП ДВ
1	2
ЗМ 1. Економічні аспекти управління потенціалом підприємства	2
<i>ТЕМА 1.</i> Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства	0,5
<i>ТЕМА 2.</i> Оптимізація структури потенціалу підприємства	0,5
<i>ТЕМА 3.</i> Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями	0,5
<i>ТЕМА 4.</i> Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами	0,5
ЗМ 2. Теоретичні засади управління складовими потенціалу підприємства	6
<i>ТЕМА 5.</i> Управління матеріально – технічним потенціалом підприємства	1

1	2
ТЕМА 6. Система управління використанням і формуванням трудового потенціалу	1
ТЕМА 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалом підприємства	0,5
ТЕМА 8. Система антикризового управління потенціалом підприємства	1
ТЕМА 9. Механізми та протидії кризовим процесам	0,5
ТЕМА 10. Управління результативністю використання потенціалу підприємства	0,5
ТЕМА 11. Проектування систем управління потенціалом підприємства	0,5
ТЕМА 12. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства	0,5
ТЕМА 13. Організаційно – економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства	0,5
РАЗОМ	8

Таблиця 2.3 - Практичні заняття (друга вища освіта)

Зміст	Кількість годин за спеціальностями, спеціалізаціями (шифр, аббревіатура)
	7.050107 ЕП ДВ
1	2
ЗМ 1. Економічні аспекти управління потенціалом підприємства	1
ТЕМА 1. Основи управління формуванням і розвитком потенціалу підприємства	-
ТЕМА 2. Оптимізація структури потенціалу підприємства	-
ТЕМА 3. Парадигма управління потенціалом за вартісними критеріями	1

1	2
ТЕМА 4. Інформаційне забезпечення і сучасні технології управління складними виробничими системами	-
ЗМ 2. Теоретичні засади управління складовими потенціалу підприємства	3
ТЕМА 5. Управління матеріально – технічним потенціалом підприємства	1
ТЕМА 6. Система управління використанням і формуванням трудового потенціалу	1
ТЕМА 7. Управління конкурентоспроможністю потенціалом підприємства	-
ТЕМА 8. Система антикризового управління потенціалом підприємства	1
ТЕМА 9. Механізми та протидії кризовим процесам	-
ТЕМА 10. Управління результативністю використання потенціалу підприємства	-
ТЕМА 11. Проектування систем управління потенціалом підприємства	-
ТЕМА 12. Особливості інноваційного відтворення потенціалу підприємства	-
ТЕМА 13. Організаційно – економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства	-
РАЗОМ	4

2.4. Розподіл часу самостійної навчальної роботи студента

Самостійна навчальна робота розрахована на формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем функціонування системи управління на підприємстві.

Таблиця 2.4 - Самостійна навчальна робота студента

Форми самостійної роботи (за змістовими модулями)	Години	Форма звіту
ЗМ 1. Економічні аспекти управління потенціалом підприємства	46	
1. Огляд основної та додаткової літератури	2	Конспект
2. Ведення термінологічного словника	2	Текст словника
3. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	10	Відповіді у зошиті для практичних занять
4. Підготовка до поточного тестування	12	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Виконання контрольної роботи	20	Контрольна робота
ЗМ 2. Теоретичні засади управління потенціалом підприємства	50	
1. Огляд основної та додаткової літератури	2	Конспект
2. Ведення термінологічного словника	2	Текст словника
3. Самостійний розгляд питань теми “Проектування систем управління потенціалом підприємства”, “Організаційно – економічне забезпечення вдосконалення і впровадження систем управління потенціалом підприємства”	12	Конспект та доповідь
4. Розгляд контрольних запитань і прикладів тестових завдань	4	Відповіді у зошиті для практичних занять
5. Підготовка до поточного тестування	10	Відповіді у зошиті для практичних занять
6. Виконання контрольної роботи	20	Контрольна робота
РАЗОМ	96	

2.5. Засоби контролю та структура залікового кредиту

Види та засоби контролю (тестування, контрольні роботи, індивідуальні завдання тощо)	Розподіл балів, %
МОДУЛЬ 1. Поточний контроль зі змістових модулів	
Вибіркове опитування на практичних заняттях	10
Контрольна робота (30 тем за номером студента у списку групи за журналом. Контрольна робота складається з теоретичної частини, у якій необхідно розглянути широко теоретичне питання, та практичної частини, в якій треба показати вміння застосовувати теоретичні знання)	25
Підсумкове тестування за трьома модулями	25
Підсумковий контроль за МОДУЛЕМ 1	
Письмовий іспит (30 білетів, в яких запропоновано 2 теоретичних питання та розв'язання задачі)	40
Усього за модулем 1	100%

2.6. Методи та критерії оцінювання знань

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі форми та методи контролю і оцінювання знань:

- поточний контроль зі змістових модулів;
- складання іспиту.

Оцінку знань студентів з дисципліни «Управління потенціалом підприємства» здійснюють відповідно до вимог кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП), що є українським варіантом ECTS. Ця система базується на здійсненні наскрізного поточного контролю на аудиторному занятті у відповідності до його форми (лекційної, практичної).

Підсумковою оцінкою поточного контролю є оцінка за модуль, тобто реалізується принцип модульного обліку знань студентів.

Навчальним планом з дисципліни «Управління потенціалом підприємства» передбачено складання іспиту. Для оцінювання знань використовують чо-

тирибальну національну шкалу та стобальну шкалу оцінювання ECTS.

Порядок здійснення поточного оцінювання знань студентів.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Об'єктами поточного контролю є:

- активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни, відвідування занять;
- виконання завдань на практичних заняттях;
- виконання завдань поточного контролю.

Робота студентів на практичних заняттях оцінюється за 4-бальною системою і згідно з Методикою переведення показників успішності знань студентів перекладається в систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 2.5).

При оцінюванні виконання практичних завдань увага приділяється їх якості й самостійності.

Поточний модульний контроль рівня знань передбачає виявлення опанування студентом матеріалу лекційного модуля та вміння застосувати його для вирішення практичної ситуації і проводиться у вигляді письмового контролю (контрольна робота за білетами або тестування за вибором студента).

Поточний контроль проводиться у письмовій формі по закінченню кожного зі змістових модулів після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та проведені практичні завдання в межах кожного з чотирьох ЗМ.

Контроль здійснюється і оцінюється за двома складовими: лекційною (теоретичною) та практичною (розрахункові завдання) частинами. Для цього білети для проведення поточного контролю мають два теоретичні запитання та одну практичну задачу. Може бути також використано тестове завдання – за вибором студентів.

Знання оцінюються за 4-бальною системою за національною шкалою (контрольна робота) або за системою оцінювання за шкалою ECTS (тестові завдання) (табл. 2.5).

Проведення підсумкового контролю. Умовою допуску до іспиту є позитивні оцінки з поточного контролю знань за змістовими модулями.

За умов кредитно-модульної системи організації навчального процесу до підсумкового контролю допускають студентів, які набрали в сумі за всіма змістовими модулями більше 30% балів від загальної кількості з дисципліни (або більше 50% балів з поточного контролю за всіма змістовими модулями).

Таблиця 2.5 - Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
ВІДМІННО	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	більше 90 – 100
ДОБРЕ	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	більше 80 – 90 включно
	Добре – у загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	більше 70 – 80 включно
ЗАДОВІЛЬНО	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	більше 60 – 70 включно
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	більше 50 – 60 включно
НЕЗАДОВІЛЬНО	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX*	більше 26 – 50 включно
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F**	від 0 – 25 включно

* з можливістю повторного складання.

** з обов'язковим повторним курсом

2.7. Інформаційно-методичне забезпечення

Бібліографічні описи, Інтернет адреси	Теми, де застосовується
1	2
1. Основна література	
Антикризисное управление: Учебник / Под ред. Э.М. Короткова. – М.: ИНФРА – М, 2000. – 432 с.	8,9
Архипов В.М. Проектирование производственного потенциала объединений (теоретические аспекты). – Л.: Изд. ЛГУ, 1994. – 89 с. Проектний аналіз: Навч. посібник / Гол. ред. Москвін С. – К.: Лібра, 1999. – 366 с. Управление проектами / Под ред. В.Д.Шапиро. – М.: Два-три, 1996. – 610 с.	11
Должанський І.З., Загорна Т.О., Удалих О.О. Управління потенціалом підприємства. – К., 2006.	4, 11, 12, 13
Ансофф И. Стратегическое управление / Пер. с англ. – М.: Экономика, 1989. – 519 с. Воронкова А.Э. Стратегическое управление конкурентоспособным потенциалом предприятия: диагностика и организация. – Луганск: Изд-во Восточно-украинского национального университета, 2000. – 316 с. Юданов А.Ю. Конкуренція: теорія й практика. -М.: Акаліс, 1998. – 384 с Фатхутдинов Р. А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 312 с.	7
Авдєєнко Б. Н. Казанів Б. А. Виробничий потенціал промислового підприємства. – М.: 1989. – 325 с.	4
Менеджмент організації: Уч. сел. / З.Н. Румянцева, Н.А. Солома тин. – М.: ИНФРА-М., 1995. –456 с.	1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
Мільнер Б. З. Теорія організацій: курс лекцій: Навч. посібник для вузів за фахом «Менеджмент». – М.: 1990. – 189 с	1 – 5, 8-12
Фатхутдинов Р. А. Стратегічний менеджмент: Підручник для вузів, М.:ЗАТ «Бізнес-школа» Інтел-синтез . – 1998. –359 с.	1, 2, 4,5, 11, 12,13

1	2
2. Додаткові джерела	
Богатин Ю. В, Швандар В. А. Оцінка ефективності бізнесу й інвестицій, М.: 1999. – 158 с.	10
Гринёв В.Ф. Инновационный менеджмент: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2000. – 148 с. Титов А.Б. Маркетинг и управление инновациями. – СПб.: Питер, 2001. -240 с.	12
Еванс Дж., Берман Б. Маркетинг. – М.: Економіка, 1990. – 235с. Котлер Ф. Основы маркетингу: Пер. з англ./ Під загальною ред. Е.М. Прядив'яної. – М.: Прогрес, 1990. – 698 с.	13
Економіка підприємства : Підручник / За заг. ред. С.Ф Покропивного. – К.: КНЕУ, 2000. – 528 с.	5, 6, 10
Круглов М.І. Стратегічне управління компанією. – М.: Російська ділова література, 1998. – 767 с.	9
Ламбен Ж.Ж. Стратегічний маркетинг. Європейська перспектива. Пер. з франц.. – Спб.: Наука, 1996. – 589 с.	8
Стратегия и тактика антикризисного управления фирмой / Под. общ. ред. А.П. Градова, Б.И. Кузина. – СПб.: Специальная литература, 1996. – 512 с. Фінансовий менеджмент: Навчальний посібник:/ За ред. проф. Г.Г. Кірейцева. – К.:ЦУЛ, 2002. – 496 с. Антикризисное управление: от банкротства к финансовому оздоровлению / Под. ред. Г.П. Иванова. – М.: Закон и право, ЮНИТИ, 1995. – 320 с.	8, 9
Стратегія ціноутворення в маркетинговій політиці підприємства. Під Ред. Г. Н. Чубакова. – М: ИНФРА – М. – 1996. – 224 с.	3
Томпсон А.А. мол., Стрікленд А.Дж. Стратегічний менеджмент: концепції й ситуації: Підручник для вузів. Пер. с 9-го англ. вид. – М.: ИНФРА-М, 2000. – XX, 412 с.	1, 2,5, 10, 13

1	2
Управління організацією / Під ред. проф. Поршнева А. Г.– М.: 2000. – 489 с.	1, 13
Грибов В.Д., Грузинов В.П. Экономика предприятия: Учеб. пособие + практикум. – М.: Финансы и статистика, 2003. – 336 с.	7, 12
3. Методичне забезпечення	
Управління потенціалом підприємства: Методичні вказівки для самостійної роботи студентів заочної форми навчання за спеціальністю 7.050107 - Економіка підприємства / Укл.: д.е.н. Писаревський І.М., Пушкар Т.А. - Харків: ХНАМГ, 2007. - 35 с.	
Управління потенціалом підприємства: Методичні вказівки до виконання контрольної роботи і проведення практичних занять (для студентів 5-го курсу заочної форми навчання та слухачам другої вищої освіти за напрямком підготовки 0501 – «Економіка і підприємництво», спеціальності 6.050100, 7.050107 – «Економіка підприємства») / Укл.: Пушкар Т.А., Федорова В.Г - Харків: ХНАМГ, 2010. - с.	
Навчальний посібник з курсу «Управління потенціалом підприємства» / Укл.: Пушкар Т.А., Ковалевська А. В., Базецька А.І.	

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Пушкар Тетяна Андріївна
Федорова Вікторія Геннадіївна

Програма і робоча програма навчальної дисципліни
«Управління потенціалом підприємства»
(для слухачів другої вищої освіти заочної форми навчання освітньо-
кваліфікаційного рівня спеціаліста,
спеціальності 7.050107 – «Економіка підприємства»)

Комп'ютерна верстка: Н.М. Колісник

План 2010, поз. 348 Р

Підп. до друку 19.05.2010 р.
Друк на ризографі
Тираж 15 пр.

Формат 60x84 1/16
Ум. друк. арк. 1,2
Зам. № 6257

Видавець і виготовлювач:
Харківська національна академія міського господарства,
вул. Революції, 12, Харків, 61002
Електронна адреса: rectorat@ksame.kharkov.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи: ДК №731 від 19.12.2001